

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
r é s z í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.059/2019/5.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke
. Fekete Orsolya előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Fuisz Jenő ügyvéd (**fél címe 1**)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

Baranyai Ügyvédi Iroda (fél címe 2 ügyintéző: dr.
Zoltán ügyvéd)

A per tárgya: Házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 863.P.XX.22.656/2015/74/I.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Törvényszék 54.Pf.636.124/2018/30.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 160.000 (százhatvanezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek 2003. július 24-én kötött házasságából 2005. január 17-én **P.**, 2007. december 17-én **M.** és 2011. január 21-én **E. J.** utónevű gyermekeik születtek. 2005-ben **P.-ra**, majd 2011-ben **B.-re** költöztek, utolsó közös lakóhelyük **B.-n H.** tere ... szám alatt

volt.

- [2] Házasságukban az első gyermek születését követően jelentkeztek problémák, mert a felperes az alperes magatartását gorombának tartotta. Különbségek mutatkoztak a felek gondolkodásmódjában is, a gyermeknevelést más-más szempontok alapján képzelték el. A nézeteltérések és viták az idő múlásával fokozódtak, a felperes úgy érezte, hogy házasságukra az alperes uralkodó természete nyomja rá bélyegét.
- [3] A felek életközössége 2015 szeptemberében szűnt meg, de egy lakásban laktak 2016 júliusáig, ekkor a felperes a gyermekekkel elköltözött, amelynek közvetlen oka az volt, hogy az alperes által elhajított kulcsosomó a felperest homlokon találta. A felperes jelenleg **B.-n D.** utcában lakik a gyermekekkel.
- [4] A felperes az **O.** Egyesület alkalmazásában áll, jövedelme havi 135.000 forint. Hitoktatói tevékenységet is végez, ebből a tanév időszakában havonta 88.538 forint jövedelemhez jut.
- [5] Az alperes jelenleg **S.-n** teljesít lelkesítői szolgálatot.
- [6] A felperesnek mentális zavara nincs, a 2007-ben jelentkezett depresszió kezelés hatására oldódott.
- [7] A felperes a gyermekekre befolyásoló hatással van, a gyermeknevelésre az átlagosnál gyengébb mértékben alkalmas, míg az alperes átlagos mértékben alkalmas.
- [8] **P.** mindkét szülőjét szereti, a felperessel azonosul. Az alpereshez agresszivitást is társít, de félelem vagy szorongás nem mutatkozik. **M.** a felpereshez érzelmileg szorosan kötődik, vele erősen azonosul. Kötődik az alpereshez is, félelem vagy szorongás vele szemben nem mutatható ki. **E.** a felperessel szoros érzelmi kapcsolatban áll, kapcsolatuk azonban az egy ágyban való alvást tekintve nem teljesen egészséges. Az alpereshez múltbeli bántalmazást társít, de szereti, félelem, szorongás nem mutatható ki.
- [9] Mindhárom gyermek ítélőképességének birtokában van, és nyilatkoztuk szerint nem kívánják a jelenlegi gondozási helyük megváltoztatását, ugyanakkor az alperessel való intenzív kapcsolattartást igénylik.

A kereseti kérelem és az alperes viszontkeresete

- [10] A felperes módosított keresetében kérte a házasság felbontását, mindhárom gyermek feletti szülői felügyelet teljes körű gyakorlására való feljogosítást, a kapcsolattartás szabályozását, az alperes kötelezését 2016. július 1-től havonta és gyermekenként 50.000 forint gyermektartásdíj fizetésére. Kérte továbbá a házastársi közös vagyon megosztását.
- [11] Az alperes az eljárás kezdetén a házasság felbontását ellenezte, majd azt maga is kérte. Viszontkeresetet terjesztett elő a gyermekek feletti szülői felügyelet teljes körű gyakorlása és a felperes gyermektartásdíj fizetésére kötelezése iránt. A keresettel szemben azzal védekezett, hogy erőszakos magatartást nem tanúsított, a felperes döntött egyoldalúan a kapcsolat megszakításáról és a gyermekekkel való elköltözésről. A gyermekek a

felperes befolyása alatt állnak, nevelésükre ő maga alkalmasabb, mert a felperesnek pszichés problémái vannak, labilis személyiség.

- [12] A viszontkeresettel szemben a felperes előadta, hogy a gyermekek a jelenlegi környezetükben jól érzik magukat, azt megszokták, nem kívánnak vidéken élni.
- [13] Az elsőfokú eljárásban a bíróság ideiglenes intézkedéssel szabályozta az alperes és a gyermekek kapcsolattartását és az alperes tartásdíj fizetési kötelezettségét. Az alperest feljogosította páros héten pénteken az oktatás végétől, de legkésőbb 16 órától hétfő reggel az oktatás megkezdéséig, páratlan szerdán és csütörtökön az oktatás végétől, de legkésőbb 16 órától másnap reggel az oktatás megkezdéséig a folyamatos kapcsolattartásra. Az alperest 2017. május 1-től havonta, gyermekenként 25.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte.

Az első- és másodfokú részítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek házasságát felbontotta. A 2005. január 17-én született **P.**, a 2007. december 17-én született **M.** és a 2011. január 21-én született **E. J.** szülői felügyeletének gyakorlására az alperest jogosította fel. Kötelezte a felperest, hogy a gyermekeket nyolc napon belül személyes ingóságaikkal és hivatalos irataikkal együtt adja át az alperesnek és 2018. július 1-től gyermekenként havi 20.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte.
- [15] A felperes és a gyermekek folyamatos kapcsolattartását úgy szabályozta, hogy arra páros héten péntek 18 órától vasárnap este 19 óráig személyes találkozással, hetente négy alkalommal 18 és 19 óra között telefonon vagy egyéb elektronikus úton jogosította fel. Időszakos kapcsolattartásra a kettős ünnepek első napján, valamint az őszi, téli, tavaszi iskolai szünetek első felében, a nyári szünet alatti négy hét időtartamban jogosult, azt a felek megállapodásának hiányában július 1-től 15-ig és augusztus 1-től 15-ig gyakorolhatja. A felperes házassági vagyoni jogi igényét elutasította.
- [16] A szülői felügyelet rendezésénél a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013.évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:167. § (1) - (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legmegfelelőbbben. Tanú- és szakértői bizonyítást folytatott, az aggálytalan pszichológus, és elmeorvos szakvéleményeket elfogadta. A pszichológus szakértő véleménye alapján megállapította, hogy a felperes az átlagosnál gyengébben alkalmas a gyermeknevelésre. Alkalmasságát a befolyásoló magatartása is gyengíti, mert az hosszú távon az apa-gyermek kapcsolatot rombolja. A felperes kifogásolható nézetet vall a fegyelmezésről, ugyanis egy-egy pofon sem tekinthető megengedettnek. Az alperes átlagos mértékben alkalmas a gyermeknevelésre. A gyermeknevelési képességek egybevetésével az

elsőfokú bíróság az alperest jogosította fel a szülői felügyelet gyakorlására.

- [17] A gyermektartásdíjról a Ptk. 4:214. §, 4:215. § (1) bekezdés, 4:218. § (2) és (4) bekezdés alkalmazásával határozott. Álláspontja szerint a felek jövedelmi és vagyoni viszonyai alapján a gyermekekénti 20.000 forint tartásdíj szükséges és egyben a gyermekek szükségleteinek kielégítése szempontjából elegendő.
- [18] A kapcsolattartás rendezésénél a Ptk. 4:178. § (1)- (2) bekezdését, 4:180. § (1)- (2) bekezdését, 4:181. § (3) bekezdését, továbbá a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) kapcsolattartásra vonatkozó szabályait vette figyelembe. Annak szem előtt tartásával döntött, hogy a gyermekek a felperessel megfelelő időt tölthessenek és vele előre kiszámítható időpontokban találkozhatnak. Figyelembe vette a felek életkörülményeit is.
- [19] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette. A fellebbezett rendelkezések közül hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára utasította az alperest a felek közös gyermekei javára 2016. augusztus 1-től 2018. június 30. közötti időszakokra terhelő gyermektartásdíj-hátralék összegének megállapítása, valamint a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában előterjesztett keresetet elutasító rendelkezés tekintetében.
- [20] A további fellebbezett rendelkezéseket részben megváltoztatta. A szülői felügyelet gyakorlására a felperest jogosította fel, az alperest a gyermekek eredeti személyi okmányainak kiadására három napos határidő alatt kötelezte, az alperes és a gyermekek kapcsolattartását rendezte.
- [21] Az alperes a folyamatos kapcsolattartást minden hónap második hétvégéjén **P.** és **M.**, a harmadik hétvégén **E. J.**, a negyedik hétvégén mindhárom gyermek vonatkozásában gyakorolhatja pénteken az iskolai elfoglaltságok végétől, de legkésőbb 16 órától hétfőn 8 óráig. Telefonos kapcsolattartás illeti meg minden héten kedden és csütörtökön 18 és 19 óra között, gyermekeként tíz perc időtartamban. Az őszi és tavaszi szünetek teljes időszakában jogosult a kapcsolattartásra, a húsvétot a gyermekek a tavaszi szüneti kapcsolattartás keretében töltik az alperessel. A téli szünetben páros évben a szünet első, páratlan évben a szünet második felében illeti meg a kapcsolattartás azzal, hogy a karácsonyra az ünnepi kapcsolattartás szabályai irányadók. A nyári szünetben az alperest öt hét kapcsolattartás illeti meg, a felek megállapodásának hiányában június 15-től június 23-ig, július 1-től július 15-ig, augusztus 1-től augusztus 15-ig történik. Az alperes ünnepnapon kapcsolattartásra jogosult pünkösd első napján, karácsonykor a páros években december 24-én, páratlan években december 26-án.
- [22] Az alperest a gyermekek tartására 2016. augusztus 1-től havonta és gyermekeként 25.000 forint határozott összegben kötelezte.

Megállapította, hogy 2018. július 1-től 2019. február 28-ig 600.000 forint gyermektartásdíj hátralék terheli, melynek teljesítésére jogvesztés terhével részletfizetést engedélyezett. Ezt meghaladóan az elsőfokú részítéletet helybenhagyta.

- [23] A szülői felügyelet gyakorlását illetően az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást a gyermekek meghallgatásával kiegészítette és ennek alapján mindhárom gyermeket ítélőképessége birtokában lévőnek tekintette és megállapította, hogy egyik gyermek sem kívánja a jelenlegi gondozási környezet megváltoztatását. Az elsőfokú bíróság a gyermekek érdekét és véleményét nem vonta mérlegelési körébe, ezért a másodfokú bíróság a bizonyítékokat felülmérlegelte. Kifejtette, hogy a szülők között az objektív körülményeiket tekintve számottevő különbség nincs, a gyermekek érdekének mindkét környezet megfelel, ezért a gyermekek véleménye alapján döntött a szülői felügyelet gyakorlásáról. Nincs olyan ok, amelyre alapozva a gyermekek által vágyott helyzeten változtatni kellene. Meggyőződése szerint a gyermekek érdekét a jelenlegi állapot stabilizálása szolgálja.
- [24] A szokásos bírói gyakorlattól eltérő, szélesebb körű kapcsolattartás szabályozásának indoka, hogy a gyermekek szeretnének külön is időt tölteni szüleikkel. Más a kislány, illetve a fiúk igénye, a fiúk jól megértik egymást, **E.-**rel nem mindig jönnek ki. A külön töltött idő iránti igény kielégíthető azzal, hogy az egyik hétvégén **P.-**t és **M.-**t illetően, fiús programok szervezésével gyakorolható a kapcsolattartás, majd csak **E.** megy kapcsolattartásra, amikor kizárólag rá koncentrálhat az alperes. Lehetőség lesz ugyanakkor arra is, hogy mindhárom gyermekkel egyszerre történjen a kapcsolattartás. Az alkalmazott megoldás lehetőséget nyújt a tartalmas és koncentrált kapcsolattartásra.
- [25] Az alperes havi 25.000 forintnál magasabb mértékű tartásdíj megfizetésére nem kötelezhető, mert a gyermekek a jövőben az átlagosnál hosszabb ideig tartózkodnak nála.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [26] A jogerős részítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak részbeni hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Jogszabálysértésként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdését és 253. § (2) bekezdését jelölte meg.
- [27] A szülői felügyelet gyakorlása körében kifejtette, hogy az elsőfokú eljárás idején **P.** még nem töltötte be 14. életévét, ezért az ő közvetlen meghallgatásának mellőzése nem tekinthető mulasztásnak. Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte a két kisebb gyermek közvetlen meghallgatását, mert a gyermekek elképzeléseiről a szakértő tud helytálló megállapításokat tenni.
- [28] A másodfokú bíróság a döntését kizárólag a gyermekek meghallgatására alapította, és nem adott magyarázatot a szakértői

véleményben foglaltak, a felperes általi befolyásolás figyelmen kívül hagyására. A gyermekek érdeke csak részszerzőpont, ami nem indokolhatja az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredménye túlnyomó részének mellőzését.

- [29] Mivel a felperes a fellebbezésben kérte a szakértői vélemény kiegészítését, a másodfokú bíróságnak a gyermekeket a szakértő jelenlétében kellett volna meghallgatnia vagy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett a szakvélemény kiegészítését kellett volna elrendelnie. A gyermekek a másodfokú tárgyaláson a szakértő által feltett kérdésekre válaszoltak, ezért meghallgatásukkal új bizonyíték nem keletkezett.
- [30] Az elsőfokú bíróság megalapozottan határozott a kapcsolattartás és a gyermektartásdíj tárgyában, mert ezek a szülői felügyelettel kapcsolatos döntésből erednek, és a felek a kapcsolattartás szabályozását nem kérték.
- [31] A folyamatos kapcsolattartást illetően a másodfokú bíróság által alkalmazott megoldás egyébként sem megfelelő, mert a gyerekeket teljesen összezavarta. A kislánnyal csak három hetente találkozhat, ami hátrányosan érinti a kapcsolatukat, és a fiúgyerekek is hiányolják a testvérüket. Elmaradt annak figyelembe vétele is, hogy lelkeszi kötelezettségei miatt az ünnepek idején nem tud a gyerekekkel időt tölteni. A heti kétszeri, tíz perces telefonos beszélgetés pedig semmire nem elegendő.
- [32] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a jogerős részítélet hatályában való fenntartását, másodlagosan a kapcsolattartást a kereseti kérelemben foglaltak szerint - kéthetente péntek 16 órától vasárnap 19 óráig tartóan - kérte szabályozni.
- [33] A másodfokú bíróság eldönthette, hogy közvetlenül vagy szakértő útján hallgatja meg a gyerekeket, ezért eljárása nem volt jogszabálysértő. A közvetlen meghallgatás alapján jobban érzékelhető a gyermekek kérése. A kapcsolattartás körében is a gyermekek érdekét kell elsődlegesen szem előtt tartani, ehhez képest az alperes ünnepek alkalmával jelentkező hivatásbeli kötelezettségei lényegtelenek. A jogerős ítélet szerinti kapcsolattartás a gyerekek kérésének megfelelő, bevált szabályozásnak bizonyult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [34] A Kúria a jogerős részítélet felülvizsgálatát a régi Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a felülvizsgálattal érintett keretben végezte el.
- [35] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [36] Az alperes a jogerős részítélet jogszabálysértő voltát eljárási jogszabálysértésekre alapította. A régi Pp. 270. § (1) bekezdése, továbbá a 275. § (4) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással járó eljárási jogszabálysértés esetén lehet eredményes. A Kúria ezért azt vizsgálta: történt-e eljárási jogszabálysértés; ha igen, az az ügy érdemi

elbírálására lényeges kihatással volt-e.

- [37] Az alperes állításával szemben az eljárási jogszabályok lehetővé teszik a másodfokú bíróság számára az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megváltoztatását, a felvett bizonyítás eredményének felülmérlegelését, amely a kétfokú eljárásból következő lehetőség. A régi Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében, ha a másodfokú bíróság érdemben helyesnek találja az elsőfokú bíróság ítéletét, akkor ennek helybenhagyásáról dönt, ellenkező esetben az elsőfokú ítéletet részben vagy egészben megváltoztatja. A másodfokú bíróság reformatórius jogkörében jár el érdemi döntésének meghozatalakor, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz nincs kötve, önállóan felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét és új tényállást állapíthat meg.
- [38] A mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban már korlátozott: a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ugyanis a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526; BH 1996.973.). Az ilyen jogerős ítélet jogszabálysértő, a régi Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközik. Nincs azonban lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119. II.).
- [39] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítéletnek a szülői felügyeletet rendező döntés jogszabálysértő voltát a bizonyítékok téves mérlegelésére, indokolatlan felülmérlegelésére alapította. Ennek elbírálásánál az anyagi jog vonatkozó rendelkezéseiből kell kiindulni, mivel ezek határozzák meg a releváns bizonyítandó tények, körülmények körét, és ennek megfelelően a bizonyítékok is az anyagi jogi szabályok tükrében mérlegelhetők.
- [40] A Ptk. a Családjogi Könyv élén kiemeli a családi jogviszonyokra irányadó fő alapelveket, amelyek meghatározzák a családjogi viták rendezésének vezérlő követelményeit. Az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény 3. cikk 1. pontjában, 12. cikk 1. és 2. pontjában foglalt rendelkezésekkel összhangban a gyermeket védő alapelv biztosítani kívánja egyrészt azt, hogy a gyermekkel összefüggő valamennyi jogviszony elsődleges szempontja a gyermek érdeke; másrészt azt, hogy a gyermek az őt érintő szülői döntésnek olyan legfőbb érdekeltje legyen, akit tájékoztatni kell az adott kérdésről, erről jogosult a véleménynyilvánításra és a véleményét - korának és érettségének megfelelően - kellő súllyal figyelembe kell venni.
- [41] A gyermek érdekének alapelvi szintű védelme a Ptk. egyes részletszabályaiban, így a szülői felügyelet rendezésénél is

megjelenik. A Ptk. 4:167. § (2) bekezdése értelmében a szülői felügyelet gyakorlásának rendezésénél a bíróság azt mérlegeli, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése, tehát a gyermek érdeke miként biztosítható a legkedvezőbben. A Ptk. 4:171. § (4) bekezdése alapján a bíróságnak indokolt esetben meg kell hallgatnia a gyermeket is. Ha a gyermek a tizennegyedik életévét betöltötte, a szülői felügyeletére vonatkozó döntés egyetértésével hozható, kivéve, ha a gyermek választása a fejlődését veszélyezteti.

[42] Az idézett anyagi jogi szabályozásból következően jelentősége van a gyermek kinyilvánított akaratának, és ha az megállapíthatóan a gyermek átgondolt, megfontolt és kellően indokolt véleményét tükrözi, azt értékelni kell. Ebben korlátot csak az jelent, ha a gyermek korából, érettségéből, megnyilvánulásaiból az állapítható meg, hogy még nincs ítélőképessége birtokában: nem képes az adott kérdésben önállóan és befolyásmentesen véleményt nyilvánítani (BH 2019.298.). Ez közvetve a gyermek szakértő általi vagy a bíróság közvetlen meghallgatása vagy ezek együttes, akár hivatalból történő elrendelése és foganatosítása alapján állapítható meg. Olyan anyagi- vagy eljárási jogszabály ugyanis nincs, amely kizárná a meghallgatási módszerek párhuzamos vagy egymást követő alkalmazását.

[43] **P.** nem vitatottan a jogerős részítélet meghozatalát megelőzően betöltötte a tizennegyedik életévét, ezért a Ptk. 4:171.§ (4) bekezdése alapján a szülői felügyeletére vonatkozó döntés az egyetértésével hozható, kivéve, ha választása a fejlődését veszélyezteti. A gyermek a másodfokú eljárásban történt meghallgatása alkalmával egyértelműen kifejezte, hogy a felperes gondozásában kíván maradni. Az idézett jogszabály alapján ez a választása csak akkor lett volna mellőzhető, ha a fejlődését veszélyezteti. Ennek megítélése a másodfokú bíróság mérlegelésének körébe tartozó kérdés. A másodfokú bíróság tanácsának észlelése szerint a gyermek derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott, képes a kialakult helyzet intelligens kezelésére. Ebből a másodfokú bíróság arra következtetett: **P.** fejlődését nem veszélyezteti az, hogy továbbra is a jelenlegi gondozási környezetében nevelkedjen.

[44] A másodfokú bíróság mérlegelése a Kúria által akkor lenne felülmérlegelhető, ha a következtetés iratellenes, logikátlan, vagy nyilvánvalóan okszerűtlen lenne, mivel a peradatokból csak más, a jogerős ítéletben foglalttól eltérő következtetésre lehetne jutni. Az adott esetben ez a feltétel nem teljesült, a másodfokú bíróság megalapozottan következtetett a gyermek választását akadályozó helyzet hiányára. Ha pedig a gyermek választása a fejlődését nem veszélyezteti, úgy a szülői felügyeletét illetően további mérlegelésre nincs szükség, mert a választásával ellentétes döntés nem hozható.

[45] Mindebből következően nem sérült a régi Pp. 206. § (1) bekezdése azzal, hogy **P.** választásával szemben nem került értékelésre a szakértői vélemény, vagyis a két szülő nevelési képessége közötti eltérés és a felperes befolyásoló hatásának ténye.

- [46] A két fiatalabb gyermekeket illetően a már hivatkozott Ptk. 4:171. § (4) bekezdése értelmében a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránti perekben nem mellőzhető az ítélőképessége birtokában levő, de tizennegyedik életévét még be nem töltött gyermek akaratának értékelése sem (BH 2019.298.).
- [47] A két fiatalabb gyermek közvetlen meghallgatása alapján a másodfokú bíróságban az a meggyőződés alakult ki, hogy a ítélőképességük birtokában vannak. Az alperes ennek hiányára a felülvizsgálati kérelemben sem hivatkozott, ezért véleményüket figyelembe kellett venni. **M.** és **E. J.** úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánják gondozási helyük megváltoztatását.
- [48] A másodfokú bíróság a bizonyítékok felülmérlegelése keretében jogszabálysértés nélkül vont a mérlegelési körébe a gyermekek véleményét és a további bizonyítékok - az objektív nevelési körülmények, a nevelési képességek, a felperes befolyásoló hatása - együttes mérlegelése eredményeként jutott az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre. Figyelembe vette, hogy a szülők objektív körülményei megfelelőek, jövedelemmel, lakással rendelkeznek. Az alperes felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozott arra, hogy ennek alapján a felek között különbség tehető. A szakértő véleménye szerint a felek között a nevelési képességek tekintetében sincs jelentős eltérés. Erre tekintettel nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek a másodfokú bíróság mérlegelése, ami a nevelési képességek és a gyermekek véleményének együttes értékelése során az ítélőképes gyermekek véleményét tekintette ügydöntőnek. A Kúria az okszerű mérlegeléshez hozzáfűzi, hogy a felek nem kérték a testvérek szétválasztását, erre a szakértő sem tett javaslatot, ezért semmiképpen nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek az, hogy a jogerős részítélet az elsőfokú döntés megváltoztatásával a felperest jogosította fel a két fiatalabb gyermek szülői felügyeletének gyakorlására is.
- [49] Mindezek alapján a jogerős részítélet a szülői felügyelet gyakorlását rendező részében nem sérti a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, ezáltal a 253. § (2) bekezdésébe sem ütközik.
- [50] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi kellékei: a támadott határozat megjelölése, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, továbbá a jogorvoslati kérelem indokolásának ismertetése.
- [51] A kérelmet előterjesztő félnek pontosan meg kell jelölnie azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik, szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős határozat általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, és részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját. A jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölésének, továbbá a fél ezzel összefüggő jogi érvelésének egy és ugyanazon jogszabálysértéshez kell kapcsolódniuk, mert csak együtt alkalmasak arra, hogy kijelöljék a rendkívüli perorvoslati eljárás formai és tartalmi kereteit.

- [52] Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős határozatot több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell az ismertetett követelményekkel [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3., 4., 6. pont].
- [53] A tartásdíj fizetésére kötelezésre vonatkozó felülvizsgálati kérelemnél az alperes a megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg, jogszabálysértésre sem hivatkozott. A gyermekek nyilatkozatának, mint bizonyítéknak a beszerzését és a kapcsolattartás szabályozását érintő kifogást illetően elmaradt a megsértett jogszabályhely megjelölése. A bizonyítékok beszerzésének kérdése a mérlegelésre irányadó, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási szabállyal nem azonosítható.
- [54] Ezek a felülvizsgálati hivatkozások a felülvizsgálati kérelem törvényi tartalmi követelményeinek nem felelnek meg, érdemi felülvizsgálatukat tehát jogszabály kizárja.
- [55] A kifejtettek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős részítélet a felülvizsgálattal támadott részében nem jogszabálysértő, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [56] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértések fennállását bírálja el, ezért nem foglalkozott a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében másodlagosan előterjesztett, az alperes és a gyermekek közötti, a jogerős részítélettől eltérő kapcsolattartás szabályozása iránti kérelemmel.

Záró rész

- [57] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül bírálta el.
- [58] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria az arányos felülvizsgálati eljárási költség, a felülvizsgálati eljárási illeték mértékéről és viseléséről a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) - (6) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése, 74. § (3) bekezdése, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2020. január 28.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Fekete Orsolya s.k. előadó bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

